Utbildningsutskottets betänkande 1987/88:17

om anslag till fristående skolor på gymnasial nivå, m.m. (prop. 1987/88:100, bil. 10 delvis)

UbU
1987/88:17

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1987/88:100 (utbildningsdepartementet) under punkterna B 20. Bidrag till åtgärder inom kommunernas uppföljningsansvar för ungdom under 18 år m.m., B 21. Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå och B 22. Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. jämte motioner.

1. Bidrag till åtgärder inom kommunernas uppföljningsansvar för ungdom under 18 år m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 20 (s. 162—165) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till åtgärder inom kommunernas uppföljningsansvar för ungdom under 18 år m.m.* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 266 012 000 kr.

2. Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå

Regeringen har under punkt B 21 (s. 165—169) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om medel för lokalt utvecklingsarbete vid riksinternatskolor,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgöra vilka följdändringar som skall genomföras för riksinternatskolor, skolor som omfattas av privatskolförordningen (1967:270), Bergsskolan i Filipstad samt Apelrydsskolan och Vackstanässkolan för att anpassa gällande bestämmelser till vad som gäller för den kommunala gymnasieskolan,

3. att riksdagen till Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå anvisar ett förslagsanslag av 92 835 000 kr.

1987/88:Ub237 av Hugo Hegeland m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen beslutar tillerkänna Göteborgs högre samskola och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg statligt stöd enligt gällande stöd till fristående skolor på gymnasial nivå.

1987/88:Ub245 av Doris Håvik m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ytterligare ett intagningsår vid de fristående gymnasierna i Göteborg.

1987/88:Ub277 av Christer Eirefelt (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statsbidrag till Falkenbergs konstskola.

1987/88:Ub290 av Kerstin Keen m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen med ändring av sitt tidigare ställningstagande beslutar att nuvarande principer för beräkning av statsbidrag till Göteborgs högre samskola och Sigrid Rudebecks gymnasium skall gälla också efter budgetåret 1987/88.

1987/88:Ub319 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om borttagandet av begränsningen av statsbidraget till 15 årselevplatser per årskurs för vissa skolor,

2. att riksdagen med ändring av sitt tidigare ställningstagande beslutar att nuvarande principer för beräkning av statsbidrag till Göteborgs högre samskola och Sigrid Rudebecks gymnasium skall gälla också efter budgetåret 1987/88,

3. att riksdagen beslutar att under anslaget B 21. Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå anslå 111 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit att utgå som förhöjt anslag till Franska skolan,

5. att riksdagen beslutar att utöka antalet statsbidragsberättigade årselevplatser vid Örjanskolan med 45 platser under successivt tre år,

6. att riksdagen beslutar att Falkenbergs konstskola skall få statsbidrag för 16 årselevsplatser.

1987/88:Ub322 av Larz Johansson och Pär Granstedt (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett investeringsbidrag till Kristofferskolan.

1987/88:Ub367 av Marianne Andersson och Rune Thorén (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att statsbidrag även i fortsättningen skall utgå till Göteborgs högre samskolas gymnasium och Sigrid Rudebecks gymnasium.

1987/88:Ub816 av Birgitta Rydle m.fl. (m) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag till Göteborgs Högre Samskola och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg.

Ur anslaget utgår bidrag till bl.a. riksinternatskolor, skolor som omfattas av privatskolförordningen (1967:270, omtryckt 1971:259), Bergsskolan i Filipstad, Vackstanässkolan och Apelrydsskolan.

Från anslaget bekostas också statsbidrag till sådana skolor med enskild huvudman som av regeringen har förklarats berättigade till statsbidrag enligt förordningen (1984:573) om statsbidrag till fristående skolor på gymnasial nivå. Statsbidrag utgår per ianspråktagen årselevplats med belopp som regeringen årligen fastställer per högstadieelev enligt förordningen (1983:97) om statsbidrag till fristående skolor för skolpliktiga elever. Detta belopp multipliceras med en faktor, som regeringen fastställer för utbildning vid resp. skola.

En riksinternatskolas uppgift är att anordna utbildning, som motsvarar grundskolan och gymnasieskolan eller endera av dessa skolformer, för i första hand barn och ungdomar som har utlandssvenska föräldrar eller har behov av miljöombyte eller som är från glesbygd och inte kan beredas tillfredsställande inackordering.

Utbildningsutskottet har i sitt betänkande UbU 1985/86:13 ansett det motiverat att regeringen överväger möjligheterna att med statliga medel bereda lärare vid *riksinternatskolorna* tillfälle till fortbildning. Föredragande statsrådet anför i budgetpropositionen att bidrag till lokal skolutveckling bör införas även vid riksinternatskolor. Bidraget bör få användas enligt samma principer som gäller för bidraget till lokal skolutveckling för gymnasieskolan, dvs. till avlöningsförmåner, resekostnadsersättning, traktamenten, kurskostnader, arbetsavlastande åtgärder, anställning av experter och för andra åtgärder som bedöms lämpliga för att utveckla verksamheten. Bidraget bör, i likhet med vad som gäller för motsvarande bidrag till kommunala gymnasieskolor, utgöras av en viss procentandel av bidraget till lärarlöner. Vid medelsberäkningen har föredragande statsrådet utgått från procentsatsen 1,66, vilket innebär att det för budgetåret 1988/89 beräknas sammanlagt 257 000 kr. till lokal skolutveckling vid de aktuella skolorna.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner förslaget om medel för lokalt utvecklingsarbete vid riksinternatskolor.

Enligt beslut av statsmakterna gäller fr.o.m. den 1 juli 1987 *ett nytt system för resurstilldelning* och statsbidrag för skolledning i det kommunala skolväsendet. Fr.o.m. samma tidpunkt upphörde organisationen med huvudlärare och institutionsföreståndare. I stället infördes ett system med lärare med specialfunktioner. Bestämmelserna för riksinternatskolor, skolor som omfattas av privatskolförordningen (1967:270), Bergsskolan i Filipstad samt de fristående lanthushållsskolorna Apelrydsskolan och Vackstanässkolan bör nu ses över. Föredragande statsrådet föreslår att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att bestämma vilka följdändringar som skall göras i reglerna för nämnda skolor med hänsyn till de ändrade bestämmelserna för skolledningsresurser i gymnasieskolan.

Utskottet föreslår att riksdagen ger regeringen det begärda bemyndigandet. Utskottet förutsätter att den samlade översyn av gällande bestämmelser

som nu skall göras (jfr prop. 1985/86:97, UbU 1985/86:37, rskr. 1985/86:357) inte kommer att innebära en minskning av det totala bidragsbeloppet för vederbörande skola.

I motionerna 1987/88:Ub237 (m), 1987/88:Ub290 (fp), 1987/88:Ub319 (fp) yrkande 2, 1987/88:Ub367 (c), 1987/88:Ub816 (m) yrkande 21 hemställs att riksdagen beslutar att statsbidrag även i fortsättningen skall utgå till *Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg*. I motion 1987/88:Ub245 (s) begärs att statsbidrag skall utgå under ytterligare ett år.

Riksdagen beslutade våren 1984 om nya grunder för statsbidrag till fristående skolor på gymnasial nivå. Med tillämpning av dessa nya grunder skulle statsbidrag inte utgå till Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och till Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg. Bidraget skulle då avvecklas fr.o.m. läsåret 1988/89 (prop. 1983/84:118, UbU 1983/84:27, rskr. 1983/84:366).

Sedan våren 1984 har följande inträffat. Länsskolnämnden i Göteborgs och Bohus län har låtit genomföra en utvärdering av skolornas verksamhet, vilken har utförts av två forskare från Umeå ("Fristående gymnasieskola. En utvärdering av Göteborgs högre samskola och Sigrid Rudebecks gymnasium", Göteborg 1987). Göteborgs allmänna skolstyrelse, Göteborgs kommunstyrelse samt Göteborgsregionens intagningsnämnd har uttalat sig för fortsatt statsbidrag till båda skolorna. Slutligen har SÖ, med anledning av bl.a. kommunstyrelsens framställan och utvärderingen, i skrivelse till utbildningsdepartementet ansett att ett fortsatt statsbidrag till gymnasiedelen av Göteborgs högre samskola är motiverat. Grundskoledelen, som bygger på montessoripedagogik, har statsbidrag enligt ett tidigare riksdagsbeslut (prop. 1982/83:1, UbU 1982/83:10, rskr. 1982/83:63). När det gäller Sigrid Rudebecks gymnasium har SÖ ansett att skolan under viss förutsättning skulle kunna komma i fråga för statsbidrag. Denna förutsättning skulle vara att samma synsätt på fristående skola på gymnasial nivå tillämpas som i 1988 års budgetproposition föreslås tillämpad på fristående skola på grundskolenivå fr.o.m. läsåret 1988/89 (prop. 1987/88:100 bil. 10, s. 111).

Mot bakgrund av vad som här redovisats anser utskottet att statsbidrag även i fortsättningen skall utgå till Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och till Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg enligt hittillsvarande ordning. Vad utskottet här har anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 1987/88:Ub237, 1987/88:Ub290, 1987/88:Ub319 yrkande 2, 1987/88:Ub367 och 1987/88:Ub816 yrkande 21 samt med anledning av motion 1987/88:Ub245 som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet finner det värdefullt att det genom förstnämnda skola i det svenska skolväsendet finns en skolenhet med en vertikal tillämpning i tolv årskurser av en alternativ pedagogik (montessoripedagogik). Vid Sigrid Rudebecks gymnasium erbjuds eleverna på naturvetenskaplig linje möjligheten att läsa ett tredje modernt språk i alla tre årskurserna. Enligt den gjorda utvärderingen har den dagliga undervisningen vid skolan många inslag av pedagogisk kreativitet. Skolan har också dokumenterat sin förmåga att ta hand om elever med svårigheter av fysisk eller psykosocial natur.

Utskottet vill avslutningsvis lämna den upplysningen att kommunfullmäktige i Göteborg den 1 oktober 1987 beslutat att anslagen till de fristående skolorna i kommunen skall ökas för att successivt efter en femårsperiod uppgå till 60 % av de interkommunala ersättningarna. Därmed kan, heter det i en till beslutet fogad skrivelse, de fristående skolorna successivt minska terminsavgifterna för att vid slutet av femårsperioden avskaffa dessa helt. Utskottet konstaterar således, mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut, att terminsavgifterna vid dessa två skolor torde komma att avvecklas.

Utskottet övergår härefter till frågor som gäller skolor utan statligt reglerade lärartjänster och som får bidrag enligt förordningen (1984:573) om statsbidrag till fristående skolor på gymnasial nivå.

I motion 1987/88:Ub319 (fp) framhålls att ett antal statsbidragsberättigade skolor genom särskilt regeringsbeslut får *bidrag endast för 15 årselevplatser* i var och en av årskurserna 10—12, dvs. för sammanlagt högst 45 årselevplatser i dessa årskurser. Det statliga bidraget till ifrågavarande skolor är elevrelaterat. Det innebär att ifrågavarande sex statsbidragsberättigade skolor i vad gäller den gymnasiala nivån i princip blir utan bidrag beträffande varje elev som — inom en klass — befinner sig utanför de 15 första elevplatserna i årskursen. Detta anses inte rimligt med tanke på att de aktuella skolornas statsbidragsberättigade grundskoledel omfattar 30 bidragsberättigade platser per årskurs och att ett viktigt inslag i skolornas pedagogik är att ha en sammanhållen tolvårig skolgång för eleverna. Riksdagen bör därför som sin mening ge regeringen till känna att begränsningen till 15 årselevplatser för vissa skolor, bl.a. waldorfskolor, skall tas bort (yrkande 1). I anslutning till detta yrkande begärs att antalet statsbidragsberättigade årselevplatser vid Örjanskolan i Södertälje, som hittills varit 45, skall utökas med 45 under successivt tre år till totalt 90 (för årskurserna 10—12). Yrkandet överensstämmer med det förslag som SÖ lagt fram i anslagsframställningen för nästa budgetår (yrkande 5).

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandena konstatera följande.

Regeringen har bedömt att de ifrågavarande skolorna uppfyller de av riksdagen angivna villkoren för statligt bidrag. Enligt vad utskottet erfarit var prognosen vid beslutstillfället att halvklass skulle räcka för dessa skolor. Så snart elevtillströmningen ökar får självfallet omfattningen av respektive skolas elevplatsram prövas på nytt, så att statsbidrag utgår för alla elever inom respektive klass. Med hänvisning till vad som anförts föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub319 yrkande 1.

Då det gäller begärd ökning av årselevplatsramen för Örjanskolan i Södertälje med 45 platser har genom regeringsbeslut den 24 mars 1988 ramen vidgats med 25 platser. Utskottet erinrar om vad som anförts i det föregående beträffande omfattningen av respektive skolas elevplatsram. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub319 yrkande 5.

I motionerna 1987/88:Ub277 (fp) och 1987/88:Ub319 (fp) yrkande 6 bör riksdagen uttala att *Falkenbergs konstskola* skall få statsbidrag. SÖ har till-

styrkt statsbidrag till 16 årselevplatser. Motionärerna redovisar att många av dem som studerat vid skolan har antagits vid högre läroanstalter där konkurrensen varit stor. Av de elever som under skolans två första år varit inskrivna vid den ettåriga grundkursen har t.ex. sju antagits till Konstindustriskolan. En utvärdering av de tre första årens verksamhet har visat att kvaliteten på undervisningen är hög.

Det är regeringen som prövar frågan om statsbidrag till fristående skola utifrån de riktlinjer som har angetts av riksdagen. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna 1987/88:Ub277 och 1987/88:Ub319 yrkande 6.

I motion 1987/88:Ub322 (c) redovisas att det tack vare stora och uppoffrande insatser från föräldrarnas sida varit möjligt att uppföra *ett hantverkshus vid Kristofferskolan.* Hantverksämnena spelar en viktig roll som hjälpmedel för att åstadkomma en allsidig utveckling av eleverna. Det saknas emellertid resurser för inköp av inredning och maskiner. Motionärerna bedömer att ett rimligt bidrag bör vara 500 000 kr., dvs. samma summa som SÖ föreslog i sin anslagsframställning, och att detta belopp i enlighet med SÖ:s förslag bör kunna utgå från förevarande anslag (anslagsposten Till regeringens disposition).

Utskottet, som hänvisar till att statsbidrag enligt nu gällande principer inte utgår till kostnader för undervisningsmateriel eller utrustning vid fristående skola, föreslår att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub322.

Enligt motion 1987/88:Ub319 yrkande 3 bör *Franska skolan i Stockholm* få statsbidrag för 12 extra veckotimmar på det gymnasiala stadiet för en *förkunskapsanpassad undervisning i franska* på tre olika nivåer. Det främsta skälet för detta är det mycket heterogena elevunderlaget när det gäller förkunskaper i franska i årskurs 1 av gymnasiet. Kostnaderna beräknas till 111 000 kr.

Utskottet är av statsfinansiella skäl inte nu berett att tillstyrka föreslagen förstärkning.

Utskottet föreslår att riksdagen med avslag på motion 1987/88:Ub319 yrkande 3 och med anledning av proposition 1987/88:100 till Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå anvisar ett förslagsanslag av (92 835 000 + 3 043 000 =) 95 878 000 kr. för nästa budgetår.

Tidigare har riksdagen beslutat om ram för det totala antalet årselevplatser för fristående skolor på gymnasial nivå för resp. budgetår. Förslag om sådan ram har inte lagts i 1988 års budgetproposition. Utskottet anser inte att det finns anledning att fastställa en sådan ram, men utgår från att det totala antalet statsbidragsgrundande årselevplatser tills vidare kommer att ha ungefär den omfattning som tidigare varit för handen. Det är regeringen som förklarar fristående skola berättigad till statsbidrag enligt de grunder som riksdagen har beslutat.

Beträffande vissa allmänna frågor gemensamma för fristående skolor på grundskolenivå och gymnasial nivå hänvisar utskottet till sitt betänkande UbU 1987/88:14 om anslag till grundskolor, m.m.

Åberopande det anförda hemställs

1. beträffande *medel för lokalt utvecklingsarbete vid riksinternatskolor*
att riksdagen godkänner vad som har förordats i proposition 1987/88:100,

2. beträffande *vissa följdändringar av gällande bestämmelser*
att riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att avgöra vilka följdändringar som skall genomföras för riksinternatskolor, skolor som omfattas av privatskolförordningen (1967:270), Bergsskolan i Filipstad samt Apelrydsskolan och Vackstanässkolan för att anpassa gällande bestämmelser till vad som gäller för den kommunala gymnasieskolan,

3. beträffande *statsbidrag till Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg*
att riksdagen med bifall till motionerna 1987/88:Ub237, 1987/88:Ub290, 1987/88:Ub319 yrkande 2, 1987/88:Ub367 och 1987/88:Ub816 yrkande 21 samt med anledning av motion 1987/88:Ub245 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. beträffande *borttagande av begränsningen av statsbidraget till 15 årselevplatser per klass i årskurserna 10—12 vid vissa skolor*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub319 yrkande 1,

5. beträffande *visst antal statsbidragsberättigade årselevplatser vid Örjanskolan i Södertälje*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub319 yrkande 5,

6. beträffande *statsbidrag till Falkenbergs konstskola*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub277 och 1987/88:Ub319 yrkande 6,

7. beträffande *utrustningsbidrag till Kristofferskolan*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub322,

8. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Ub319 yrkande 3 till *Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 95 878 000 kr.

3. Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m.

Regeringen har under punkt B 22 (s. 170—172) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om statsbidrag till start- och kompletteringsbidrag för utrustning till gymnasieskolan,

2. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om planeringsramar för anslaget,

3. att riksdagen till Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 112 684 000 kr.

1987/88:Ub294 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen beslutar om ett 5-årigt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan i enlighet med vad som i motionen anförts,

2. att riksdagen för budgetåret 1988/89 som särskilt anslag beslutar anslå 500 milj.kr. till särskilt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan.

1987/88:Ub361 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skolans arbetsmiljö och underhåll av skollokaler.

1987/88:Ub801 av Olof Johansson m.fl. (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett stimulansbidrag för inköp av läromedel.

1987/88:Ub816 av Birgitta Rydle m.fl. (m) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

22. att riksdagen beslutar att avskaffa anslaget B 22. Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m.

Utskottet

Från anslaget utgår statsbidrag till anskaffning av utrustning i gymnasieskolan. Bestämmelser om bidrag finns i förordningen (1987:708) om statsbidrag till anskaffning av utrustning i gymnasieskolan.

Kommuner har enligt föreskrifterna rätt att i mån av medel få

- *startbidrag* till anskaffning av stadigvarande utrustning fö r karaktärsämnena på studievägen inom de teknisk-industriella och teknisk-naturvetenskapliga områdena då en för kommunens gymnasieskola ny studieväg införs eller då antalet platser på en redan införd studieväg utökas,
- *kompletteringsbidrag* då undervisningen på en redan införd studieväg övergår i försök med treårig yrkesinriktad utbildning eller i andra fall läggs om till följd av nya föreskrifter som medför behov av ny utrustning för karaktärsämnen på samma studievägar som är berättigade till startbidrag samt för studievägar inom det ekonomisk-merkantila området.

Särskilda föreskrifter gäller i fråga om *statsbidrag till kostnader för datorutrustning och programvara* i gymnasieskola n. Efter beslut av regeringen i varje enskilt fall kan ur anslaget också anvisas medel för *särskilt verksamhetsstöd* i vissa lågfrekventa utbildningar i gymnasieskolan.

Ur anslaget utgår efter särskilda beslut av regeringen medel för stöd för verksamheten vid *tekniska centra* där gymnasieskolan medverkar. Vidare utgår medel till *Stockholms stad* för viss teknisk utbildning.

Beträffande *statsbidrag till start- och kompletteringsbidrag* gäller förordningen (SFS 1987:708) om statsbidrag till anskaffning av utrustning i gymnasieskolan. I SÖ:s kompletterande förskrifter (SÖ-FS 1987:154) framgår vilka studievägar i gymnasieskolan som berättigar till statsbidrag till start-

bidrag resp. kompletteringsbidrag. För flertalet studievägar (karaktärsämnen) är bidragsandelen för startbidraget 75% av bidragsunderlaget. För vissa studievägar är bidragsandelen endast 25%, för andra 50% av bidragsunderlaget.

SÖ begär i sin anslagsframställning för budgetåret 1988/89 bemyndigande att, om synnerliga skäl föreligger, få fastställa att statsbidraget till startbidrag får motsvara upp till 100 % av bidragsunderlaget. En hög bidragsandel för vissa yrkesinriktade studievägar med många förstahandssökande skulle kunna stimulera kommunerna att starta efterfrågad utbildning. Föredragande statsrådet biträder SÖ:s förslag med hänvisning till att riktade insatser behöver göras för att bygga ut vissa utbildningar och därmed ge flera ungdomar möjlighet att få plats i gymnasieskolan.

Beträffande *planeringsramar för start- och kompletteringsbidrag* för budgetåret 1989/90 resp. 1990/91 föreslås i budgetpropositionen samma belopp som start- och kompletteringsbidraget för budgetåret 1988/89, dvs. 77 644 000 kr.

I motion 1987/88:Ub816 (m) yrkande 22 anförs beträffande *anslagsbeloppet* m.m. att det är ett kommunalt åtagande att förse gymnasieskolan med den utrustning som krävs för att bedriva undervisning av hög kvalitet. I detta hänseende jämställs gymnasieskolan med grundskolan. I konsekvens därmed föreslås att anslaget Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. skall avvecklas, vilket innebär en besparing av 112,6 milj.kr.

Motsvarande yrkande behandlades vid föregående års riksmöte (UbU 1986/87:14 s. 58). Utskottet framhöll att utrustningsanslaget har en viktig roll när det gäller att få kommuner att anordna angelägna utbildningar som medför stora investeringskostnader. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna fråga, varför utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub816 yrkande 22 delvis.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som förordats i budgetpropositionen i vad gäller statsbidrag till start- och kompletteringsbidrag för budgetåret 1988/89 och planeringsramar för anslaget för de två följande budgetåren.

Då utskottet inte heller har något att erinra mot medelsberäkningen under anslaget föreslår utskottet att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Ub816 yrkande 22 delvis för budgetåret 1988/89 till Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. anvisar ett reservationsanslag av 112 684 000 kr.

I motion 1987/88:Ub801 (c) tas läromedelssituationen i skolorna upp. Enligt motionärerna är läget på läromedelsområdet så allvarligt att det krävs extraordinära åtgärder. Mot denna bakgrund föreslås ett nytt anslag — *bidrag till inköp av läromedel* — omfattande 50 milj.kr. Bidragsreglerna bör enlig t motionärerna utformas så att det krävs en betydande motprestation från kommunernas sida för att få del av bidraget. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 12). Även i motion 1987/88:Ub294 (vpk) yrkandena 1 och 2, båda delvis, framhålls att läromedelsstandarden är dålig och att gåvoläromedel inte längre förekommer i flertalet kommuner. Skolbiblioteken har enligt motionärerna fått allt mindre

anslag, vilket bl.a. medfört mindre tid för öppethållande. För att förbättra situationen på läromedelsområdet föreslås ett femårigt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan som enligt yrkande 1 innebär bl.a. att riksdagen anslår 100 milj.kr. årligen under fem år till statsbidrag till inköp av läromedel (läroböcker, AV-hjälpmedel, maskiner, biblioteksböcker etc.).

Som föredragande statsrådet framhåller i budgetpropositionen är tillgång till goda läromedel en av de väsentligaste förutsättningarna för skolans undervisning. Utskottet delar denna uppfattning.

Beträffande frågan om att införa statliga bidrag till inköp av läromedel sammanhänger den enligt utskottets uppfattning med ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna på skolområdet. I budgetpropositionen (bil. 10 s. 15) anför föredragande statsrådet i vad gäller läromedelsfrågan bl.a. följande:

Det är önskvärt att försöka skapa ökad klarhet i ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna på skolområdet. Ett sådant arbete pågår i styrningsberedningen. Att införa ett nytt specialdestinerat statsbidrag på ett område där det ändock är kommunerna som skall ha det ekonomiska huvudansvaret, skulle inte bidra till en sådan ökad klarhet.

Det skulle vidare bli svårt att skapa garantier för att kommunerna inte minskar sina egna insatser om ett statsbidrag införs. Effekten av statsbidraget skulle helt eller delvis kunna gå förlorad så att det inte blir någon reell ökning av läromedelsresurserna.

En proposition på grundval av förslag och överväganden från beredningen om ansvarsfördelningen och styrning på skolområdet kommer att föreläggas riksdagen i början av juni 1988. Enligt vad utskottet erfarit kommer även läromedelsfrågan att behandlas i regeringsförslaget. Utskottet avstyrker motionerna 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och 1987/88:Ub801 yrkande 12.

I motion 1987/88:Ub361 (c) yrkande 1 betonas elevernas rätt till en stimulerande arbetsmiljö. Särskilda åtgärder bör enligt motionärerna vidtas för att förbättra lokalunderhållet. En möjlighet som därvid bör övervägas är att starta ett *flerårigt program för skollokaler* i enlighet med det s.k. ROT-programmet för upprustning av det äldre bostadsbeståndet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. I motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, föreslås att riksdagen anslår 400 milj.kr. årligen under en femårsperiod till renovering samt om- och tillbyggnad av skollokaler. Pengarna skall utbetalas till kommunerna i form av 50-procentigt statsbidrag.

Utskottet vill erinra om att även underhåll av skollokaler i första hand är en angelägenhet för skolhuvudmännen. Beträffande frågan om att införa statliga bidrag till underhåll av skollokaler vill utskottet erinra om vad föredragande statsrådet bl.a. anför i årets budgetproposition (bil. 10 s. 17).

Också när det gäller skollokaler har från olika håll rests krav på införande av statsbidrag till underhållskostnader. Av samma skäl som jag tidigare anfört när det gäller läromedel, är jag inte beredd att förorda ett sådant. Härtill kommer att det skulle vara olämpligt att i den överhettade konjunktur som råder på byggmarknaden införa ett sådant bidrag.

Utskottet vill vidare hänvisa till regeringens beslut den 5 november 1987 om vissa föreskrifter angående byggnadsverksamheten i Stockholms samt Göteborgs och Bohus län, i vilket bl.a. har angetts att ombyggnad och reparation av skolor särskilt skall prioriteras inom ramen för den fastställda volymen av byggnadsverksamhet.

Utskottet anser att frågan om statligt bidrag till ett reinvesteringsprogram för grundskolan och gymnasieskolan i enlighet med motionsyrkandena i hög grad berör ansvarsfördelningen mellan stat och kommun på skolområdet. Utskottet hänvisar till vad utskottet tidigare anfört därom i vad gäller läromedel. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, samt 1987/88:Ub361 yrkande 1.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställs

1. beträffande *statsbidrag till start- och kompletteringsbidrag för utrustning till gymnasieskolan*
att riksdagen med avslag på motion 1987/88: Ub816 yrkande 22 delvis godkänner vad som har förordats i proposition 1987/88:100,

2. beträffande *planeringsramar för start-och kompletteringsbidrag för budgetåren 1989/90 och 1990/91 under anslaget*
att riksdagen med avslag på motion 1987/88: Ub 816 yrkande 22 delvis godkänner vad som har förordats i proposition 1987/88:100,

3. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Ub816 yrkande 22 delvis till Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 112 684 000 kr.,

4. beträffande *bidrag till inköp av läromedel*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och 1987/88:Ub801 yrkande 12,

5. beträffande *flerårigt program för skollokaler*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och 1987/88:Ub361 yrkande 1.

Stockholm den 3 maj 1988

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Pär Granstedt (c), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Björn Samuelson (vpk), Kerstin Göthberg (c), Rinaldo Karlsson (s), Rune Rydén (m) och Sven H Salén (fp).

1. Statsbidrag till Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg (punkt 2, mom. 3)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Mot bakgrund" och på s. 5 slutar med "att avvecklas" bort ha följande lydelse:

Det är regeringen som prövar frågan om statsbidrag till fristående skolor utifrån de riktlinjer som har angetts av riksdagen. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna 1987/88:Ub237 (m), 1987/88:Ub245 (s), 1987/88:Ub290 (fp), 1987/88:Ub319 (fp) yrkande 2, 1987/88:Ub367 (c) och 1987/88:Ub816 (m) yrkande 21.

dels att moment 3 i utskottets hemställan i punkt 2 bort ha följande lydelse:

> 3. beträffande *statsbidrag till Göteborgs högre samskolas gymnasiedel och Sigrid Rudebecks gymnasium i Göteborg*
> att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub237, 1987/88:Ub245, 1987/88:Ub290, 1987/88:Ub319 yrkande 2, 1987/88:Ub367 och 1987/88:Ub816 yrkande 21,

2. Borttagande av begränsningen av statsbidraget till 15 årselevplatser per klass i årskurserna 10—12 vid vissa skolor, m.m. (punkt 2, mom. 4—5)

Pär Granstedt (c), Birgitta Rydle (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Kerstin Göthberg (c), Rune Rydén (m) och Sven H Salén (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Regeringen har" och slutar med "yrkande 5" bort ha följande lydelse:

Det statliga bidraget till ifrågavarande fristående skolor är elevrelaterat. När regeringen förklarat fristående skola statsbidragsberättigad i enlighet med de av riksdagen angivna riktlinjerna, bör enligt utskottets uppfattning det statsbidragsgrundande elevplatstalet för resp. klass i årskurserna 10—12 för skolan vara så stort, att statsbidrag kan utgå för varje elev i klassen utan att skolan skall behöva skriva till regeringen vid varje tillfälle elevtalet överstiger den av regeringen begränsade organisationen för bidrag (t.ex. halvklass). En ordning där bidrag inte utgår för alla elever i en och samma klass är inte rimlig och strider mot intentionerna i riksdagens beslut om statsbidrag till fristående skolor på gymnasial nivå (prop. 1983/84:118, UbU 1983/84:27, rskr. 1983/84:366). Enligt uppgift från SÖ har t.ex. Martinskolan i Stockholm budgetåret 1987/88 55 elever i årskurserna 10—12 samtidigt som regeringen begränsat de statsbidragsberättigade elevplatserna till halvklass, dvs. sammanlagt högst 45 årselevplatser. Till bilden hör att skolan för närvarande har stora ekonomiska svårigheter och att det är ett viktigt inslag i varje waldorfskolas pedagogik att kunna erbjuda en sammanhållen tolvårig skolgång för eleverna. För årskurserna 4—9 har antalet statsbidragsberättigade platser vid skolan sedan länge varit bestämt till 30 per årskurs.

Utskottet vill erinra om att statsbidraget till kommun för utbildning på gymnasial nivå fr.o.m. innevarande budgetår är elevrelaterat i vad gäller nuvarande treåriga linjer i gymnasieskolan. Det innebär att staten har en viss definierbar kostnad för varje enskild elevs skolgång på en treårig linje i gymnasieskolan. Det är därför inte orimligt att ett visst bidrag utgår för elev som går i en statsbidragsberättigad waldorfskola på motsvarande stadium. Att på sätt som skett begränsa antalet statsbidragsberättigade elevplatser i årskurserna 10—12 vid waldorfskolor, saknar som tidigare nämnts grund i riksdagsbeslut. Till detta skall läggas att även om elevplatsramen för de tre årskurserna 10—12 sätts till sammanlagt 90 för resp. skola, utgår — till följd av det elevrelaterade statsbidragssystemet — självfallet aldrig bidrag till fler elever än dem som faktiskt går i klassen.

Mot bakgrund av vad som här har redovisats anser utskottet att årselevplatsramarna för årskurserna 10—12 bör omprövas till 90 för följande skolor, nämligen Martinskolan i Stockholm, Örjanskolan i Södertälje, Rudolf Steinerskolan i Göteborg resp. i Norrköping samt de internationella skolorna Lycée Français Saint-Louis och Tyska skolan i Stockholm. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta ärende.

dels att momenten 4 och 5 i utskottets hemställan i punkt 2 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *borttagande av begränsningen av statsbidraget till 15 årselevplatser per klass i årskurserna 10—12 vid vissa skolor*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub319 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. beträffande *visst antal statsbidragsberättigade årselevplatser vid Örjanskolan i Södertälje*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub319 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3.Statsbidrag till Falkenbergs konstskola (punkt 2, mom. 6)

Pär Granstedt (c), Birgitta Rydle (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Kerstin Göthberg (c), Rune Rydén (m) och Sven H Salén (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Det är" och slutar med "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill för sin del anföra följande.

Sedan läsåret 1986/87 står Falkenbergs konstskola under statlig tillsyn. Skolan utgör ett värdefullt komplement till undervisningen inom det allmänna skolväsendet och bör därför enligt utskottets mening förklaras berättigad till statsbidrag. Statsbidrag förordas av såväl länsskolnämnden i Hallands län som SÖ. Samtidigt som SÖ föreslår att skolan skall få statsbidrag redovisas att föreslaget antal årselevplatser ryms inom budgeterad ram.

Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna att beslut bör fattas om statsbidrag till skolan.

dels att moment 6 i utskottets hemställan i punkt 2 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *statsbidrag till Falkenbergs konstskola*

att riksdagen med bifall till motionerna 1987/88:Ub277 och 1987/88:Ub319 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Utrustningsbidrag till Kristofferskolan (punkt 2, mom. 7)

Pär Granstedt (c), Lars Leijonborg (fp), Kerstin Göthberg (c) och Sven H Salén (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet, som" och slutar med "1987/88:Ub322" bort ha följande lydelse:

I waldorfskolornas kursplan spelar hantverksämnena en viktig roll som hjälpmedel för att åstadkomma en allsidig utveckling av eleverna. Att få skapa med egna händer motverkar många gånger skoltrötthet och koncentrationssvårigheter och bidrar till att utveckla kreativitet och flexibilitet i tänkandet. Kristofferskolan har alltmer kommit att bli berörd av utvecklingsarbete med grundskolans pedagogik och lärarfortbildning. Många lärare gör dessutom studiebesök vid skolan och skolans egen personal medverkar ofta som föreläsare vid studiedagar, konferenser m.m.

Tack vare stora uppoffrande insatser från föräldrarnas sida har det varit möjligt att uppföra ett hantverkshus vid Kristofferskolan. Dock saknas resurser för inköp av inredning och maskiner jämte erforderliga installationer. För att kunna erbjuda eleverna en god standard på övningsutrustningen krävs betydande investeringar. Utskottet bedömer att ett rimligt bidrag bör vara 500 000 kr., dvs. samma summa som SÖ föreslog i sin anslagsframställan. I enlighet med SÖ:s förslag bör kostnaderna bestridas ur anslagsposten Till regeringens disposition. Enligt föredragande statsrådets uttalande i proposition 1983/84:118 om fristående skolor på gymnasial nivå kan medlen under denna anslagspost även få användas för oförutsedda utgifter.

Vad utskottet här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan i punkt 2 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *utrustningsbidrag till Kristofferskolan*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub322 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Anslagsbeloppet m.m. (punkt 2, mom. 8)

Lars Leijonborg och Sven H Salén (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet är" och slutar med "nästa budgetår" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker föreslagen förstärkning för en förkunskapsanpassad undervisning i franska vid gymnasiedelen av Franska skolan. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub319 yrkande 3 och med anledning av proposition 1987/88:100 till Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 95 989 000 kr.

dels att moment 8 i utskottets hemställan i punkt 2 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:100 och med bifall till motion 1987/88:Ub319 yrkande 3 till *Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 95 989 000 kr.,

6. Anslagsbeloppet m.m. (punkt 3, mom. 1—3)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Rune Rydén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Motsvarande yrkande " och slutar med "av 112 684 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att kostnaderna för skollokaler, utrustning, materiel etc för hela ungdomsskolan är en angelägenhet för skolhuvudmännen. Generösa statsbidrag till utrustning o.dyl. för att t.ex. starta nya utbildningsvägar i gymnasieskolan kan på längre sikt innebära en felaktig resursallokering från både statlig och kommunal utgångspunkt. Enligt utskottets uppfattning bör därför anslaget Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. helt avskaffas. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub816 yrkande 22 och med avslag på proposition 1987/88:100 beslutar att anslaget Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. inte skall föras upp på statsbudgeten budgetåret 1988/89.

dels att momenten 1—3 i utskottets hemställan i punkt 3 bort ha följande lydelse:

1—3. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub816 yrkande 22 och med avslag på proposition 1987/88:100 beslutar att anslaget Bidrag till utrustning för gymnasieskolan m.m. inte skall föras upp på statsbudgeten budgetåret 1988/89,

7. Bidrag till inköp av läromedel (punkt 3, mom. 4)

Pär Granstedt och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Som föredragande" och slutar med "yrkande 12" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser mot bakgrund av den försämrade läromedelsstandarden främst i grundskolan att riksdagen bör vidta omedelbara åtgärder för att motivera kommunerna att öka de ekonomiska insatserna på läromedelsområdet. Ett statligt stimulansbidrag i enlighet med motionärernas förslag skulle på kort sikt kunna ge resultat genom att statsbidraget får en sådan utformning att det förutsätter en anslagsökning jämfört med innevarande läsår från kommunernas sida i vad gäller läromedelsinköp. Utskottet hemställer att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub801 yrkande 12 och med anledning av motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om ett stimulansbidrag om 50 milj.kr. för budgetåret 1988/89.

dels att moment 4 i utskottets hemställan i punkt 3 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *bidrag till inköp av läromedel*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub801 yrkande 12 och med anledning av motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, till *Bidrag till inköp av läromedel* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr. samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Bidrag till inköp av läromedel (punkt 3, mom. 4)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Som föredragande" och slutar med "yrkande 12" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att riksdagen bör besluta om ett mera långsiktigt program för att förbättra läromedelsbeståndet i skolorna och skolbibliotekens standard. Ett femårigt reinvesteringsprogram med början budgetåret 1988/89 bör inriktas på att göra förbättringar på de områden som tas upp i motionen. Enligt utskottets uppfattning är det årliga anslagsbeloppet avseende läromedel om 100 milj.kr. väl avvägt. Då medlen skall utgå som 50-procentigt statsbidrag till kommunerna ges en garanti för att skolhuvudmännen kommer att göra motsvarande insats. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och med anledning av motion 1987/88:Ub801 yrkande 12 som särskilt anslag inom ett femårigt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan för budgetåret 1988/89 anvisar 100 milj.kr. avseende bidrag för inköp av läromedel.

dels att moment 4 i utskottets hemställan i punkt 3 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *bidrag till inköp av läromedel*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och med anledning av motion 1987/88:Ub801 yrkande 12 till *Bidrag till inköp av läromedel* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 000 kr. samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Flerårigt program för skollokaler (punkt 3, mom. 5)

Pär Granstedt och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet vill" och på s. 11 slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en bra fysisk skolmiljö är en viktig förutsättning för att eleverna skall kunna prestera goda studieresultat. Å andra sidan bidrar en dålig skolmiljö till att olika slag av elevproblem förvärras (skoltrötthet, vantrivsel, mobbning etc). Elever, som under en större del av dagen befinner sig i nedslitna och dåligt underhållna skollokaler, kan så småningom förlora känslan för vad som i allmänhet kännetecknar en god miljö, vilket i sin tur kan leda till åverkan och förstörelse i miljöer utanför skolan. Enligt utskottets mening bör det övervägas att starta ett flerårigt program för upp-

rustning av skolans lokaler och, om det av arbetsmarknadsmässiga skäl är möjligt, att prioritera storstadsområdena. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub361 yrkande 1 och med anledning av motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 5 i utskottets hemställan i punkt 3 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *flerårigt program för skollokaler*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub361 yrkande 1 och med anledning av motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Flerårigt program för skollokaler (punkt 3, mom. 5)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet vill" och på s. 11 slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att åtgärder snarast bör sättas in för att förbättra utrustningsstandarden och lokalerna i skolan. Minskade anslag till utrustning har lett till att undervisningen i vissa ämnen inte bedrivs med en maskinpark som motsvarar den standard som finns i näringslivet. Eftersatt underhåll av maskiner och lokaler utgör även ett arbetsmiljöproblem i skolorna. Ljus-, ljud- och luftförhållanden i skollokalerna måste vidare förbättras. Utskottet anser att riksdagen bör besluta om ett femårigt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan med början 1988/89. 400 milj.kr. årligen för renovering och om- och tillbyggnad av skollokaler bör anslås under en femårsperiod. Medlen skall utgå som 50-procentigt statsbidrag till kommunerna. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som särskilt anslag inom ett femårigt reinvesteringsprogram för ungdomsskolan för budgetåret 1988/89 anvisar 400 milj.kr. avseende ett flerårigt program för skollokaler.

dels att moment 5 i utskottets hemställan i punkt 3 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *flerårigt program för skollokaler*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub294 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och med anledning av motion 1987/88:Ub361 yrkande 1 till *Bidrag till om- och tillbyggnad av skollokaler m.m.* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 400 000 000 kr.

Särskilt yttrande (punkt 2)

Björn Samuelson (vpk) anför:

Jag erinrar om att vpk i annat sammanhang har föreslagit att fristående skolor med t.ex. pedagogiska inriktningar skall kunna inlemmas i det allmänna skolväsendet.